

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18150

Θέμα 366^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 710-729**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅρας παρὰ ρείθροισι χειμάρροισι ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
Γνώμη γὰρ εἶ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
πρόσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
φῦναι τιν' ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
εἰ δ' οὔν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.
- ΧΟ. Ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἶ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725
- ΚΡ. Οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
φρονεῖν ὑπ' ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;
- ΑΙ. Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἦ σοφός, ... μετάστασιν δίδου.****(Μονάδες 30)**

Αλλά δεν είναι καθόλου ντροπή για έναν άνδρα (για έναν άνθρωπο) να μαθαίνει πολλά, ακόμη κι αν κάποιος είναι σοφός, και επίσης να μην παρατραβάει το σκοινί. Βλέπεις πώς διασώζουν τα κλαδιά τους όσα (από τα) δέντρα υποχωρούν κοντά στο ορμητικό ρεύμα, πώς όμως καταστρέφονται σύρριζα αυτά που αντιστέκονται (Βλέπεις πως όσα από τα δέντρα λυγίζουν στην άκρη των χειμάρρων, αυτά σώζουν τα κλαδιά τους, όσα όμως αντιστέκονται, αυτά χάνονται σύρριζα). Επίσης, όποιος τεντώνει πολύ τα πανιά του πλοίου, ώστε να είναι σταθερά, και δεν τα χαλαρώνει καθόλου στον άνεμο, (αυτός) αφού αναποδογυρίσει το πλοίο, από εκεί και πέρα ταξιδεύει με ανεστραμμένο το κατάστρωμα (του πλοίου). Μα δώσε τόπο στην οργή και άλλαξε γνώμη.

2. Τι περιλαμβάνει το επικό και τι το λυρικό μέρος της τραγωδίας (ονομαστικά);

(Μονάδες 10)

Το **επικό μέρος** της τραγωδίας περιλαμβάνει τον **πρόλογο**, τα **επεισόδια** και την **έξοδο**, ενώ το **λυρικό μέρος** περιλαμβάνει την **πάροδο**, τα **στάσιμα**, τους **κομμούς** και τις **μονωδίες/διωδίες**.

3. α) χειμάρροις, υπείκει, ἐκσώζεται, ἀπόλλυται, αὐτόπρεμνος: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

(Μονάδες 5)

χειμάρροις → χειῖμα (= ψύχος, χειμώνας) + ῥοῦς
υπέικει → ὑπό + εἶκω
ἐκσώζεται → ἐκ + σώζομαι
ἀπόλλυται → ἀπό + ὄλλυμαι
αὐτόπρεμνος → αὐτός + πρέμνον (=κορμός)

β) κλωνάρι, απώλεια, κάτοπτρο, κράτος, επισκόπηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

κλωνάρι → κλώνας
απώλεια → ἀπόλλυται
κάτοπτρο → ὄρᾳς
κράτος → ἐγκρατῆ
επισκόπηση → σκοπεῖν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος